

V Tovarni perila v Ptujju so novembra 4 krat tekmovala 3 brigade

V Tovarni perila v Ptujju so članice treh brigad in likalnica v novembru izvršile več tekmovalij po Sirotanovičevem zgledu. Medsebojni odnos v kolektivu ter odnos do dela sta ustvarila podlagi za tekmovalni elan. Prvemu tekmovalju 9. novembra je sledilo drugo 15. novembra, temu tretje 23. novembra in četrto 28. novembra t. l. Tri brigade so tekmovala štirikrat, likalnica pa dvakrat.

Med tekmovaljem obiskovalci niso bili zaželeni. Ob maksimalnem prizadevanju za tekmovalnimi uspehi ni mesta za občutek, da te kdo opazuje, vprašuje, ali drugače izraža radovednost ali občudovanje. Takrat se čuje v obratu presekanu brnenje šivalnih strojev na električni pogon. Vsak gib je preračunan. Z eno roko je treba zlagati rob, z drugo ravno vleči, da šiv ne prehaja robov itd. Tekmovalni rezultati po urah so bili objavljeni na velikih črni deskah. En pogled je zadostoval, da je vsaka tekmovalka vedela, kdo jo prekaša. Upravnik tov. Vučak je spoštoval vse okoliščine, ki stopnjujejo tekmovalne odstoike in tudi druge, ki jih znižujejo. Pogledal je za trenutek v obrat, nato pa zopet pustil tekmovalke, da so nemoteno nadaljevale s tekmovaljem.

Povprečni rezultat štirikratnega tekmovalja kaže, da so vse tekmovalke nad 200 odstotno izpolnile norme, medsebojno pa se ločile po tem, katera brigada je dosegla višji odstotek nad 200 odst. Tako je brigada tov. Emeršič Marije izpolnila normo 234,4 odst., brigada tov. Rojko Katicice 244,2 odst., in brigada tov. Pislak Ide 204,7 odst. Povprečni uspeh vseh treh brigad štirikratnega tekmovalja je dosežen z 213,3 odst. Likalnica je izpolnila v dvakratnem tekmovalju normo 385 odstotno.

V brigadi tov. Emeršič Marije je dosegla tov. Emeršičeva 294 odst. uspeh, Plohl Marija 243 odst. in tov. Horvat Marija 237 odst. uspeh. V brigadi tov. Rojko Katicice je dosegla tov. Rojko 220 odst., tov. Furekova Frančka 237 odst. in tov. Rašl Tončka 220 odst. V brigadi tov. Pislak Ide je dosegla tov. Pislakova 272 odst., tov. Kramberger Marija 230 odst. in tov. Ljubec Katica 224 odst. V likalnici je dosegla tov. Kramberger Marija najboljši uspeh z 388,5 odst. Delovni kolektiv Tovarne perila je sprejel tekmovalje po Sirotanovičevem vzgledu za stalni način tekmovalja. Članice kolektiva se zavedajo, da prednjači rasti velikih uspehov rast njihove zavesti in so ponosne na svoje partijsko in sindikalno vodstvo, ki jih je vzgojilo na stopnjo prvobornilcev za izvedbo Titove politike. V. J.

V mehanični tkalnici v Ptujju so ponovno razglasili udarnike

Mehanična tkalnica v Ptujju se s požrtvovalnim delom svojih delavk uspešno bori za izpolnitev planskih nalog. Težave v pogledu surovin, katerih predelava zahteva izvršitev nekaj predoperacij, da so potem uporabljive na strojih, s katerimi tkalnica razpolaga, zmagujejo pridne delavke v velikem delovnem elanu. Nekatere med njimi so bile že v tretje razglašene za udarnice. To so: Vidovič Marija, Babušek Julijana in Košir Anica. Koletnik Marija je bila drugič, Ljubec Marija in Kajzer Katarina pa sta bili prvič. Delovni kolektiv je Dan republike proslavil dne 29. novembra. Po nagovoru upravnika tov. Maučiča je kolektiv ostal skupaj v vselem razpoloženju, praznujoč rojstni dan naše socialistične republike. M. A.

Tovarna perila z dvoriščne strani

Med tekmovaljem pri šivanju moškega perila

Nosilka dveh prehodnih zastavic tov. Emeršič Marija

Šivalnica z marljivimi šiviljami

pa se ločile po tem, katera brigada je dosegla višji odstotek nad 200 odst. Tako je brigada tov. Emeršič Marije izpolnila normo 234,4 odst., brigada tov. Rojko Katicice 244,2 odst., in brigada tov. Pislak Ide 204,7 odst. Povprečni uspeh vseh treh brigad štirikratnega tekmovalja je dosežen z 213,3 odst. Likalnica je izpolnila v dvakratnem tekmovalju normo 385 odstotno.

Hitra gospodarska povezava med ljudstvom zavisí od marljivosti poštné ekspedicije

Med delovne kolektive, ki so izpolnili do Praznika republike predčasno plan eksploatacije za leto 1949, spada tudi kolektiv poštné ekspedicije v Ptujju. Štirje uslužbenci tega oddelka so odpravili od začetka leta do konca novembra 1.578.000 navadnih pisemskih pošilk, 56.000 priporočenih pošilk in 18.300 paketov, t. j. 113.000 pošilk več, kakor tekmovalnega leta 1948. Te visoke številke nam pričajo, kako ogromno in važno je delo te ekspedicije, ki je po velikosti prometa uvrščena med ekspedicije I. reda ter po obsegu svojega dela ne zaostaja za ekspedicijami na največjih poštno-prometnih vozlih LRS. V njej se namreč ne odpravljajo samo v Ptujju vredane pošiljke, temveč tudi vsa pisma, dopisnice, paketi in ostale pošiljke, sprejete na postah v Halozah, na Dravskem polju in pretežnem delu Slovenskih goric. Okrog 30 vreč pošilk kroži vsak dan med temi poštnimi in poštno ekspedicijo v Ptujju. Ni čudno, da vodijo vsled tega ekspedicijski uslužbenci preko celega dne krčevito borbo za čas. Vsako minuto je treba čim bolj izrabiti. Vlaki in avtobusi ne čakajo. Tik do odprave oddane in prispelne pošiljke morajo biti takoj odposlane. Vse pošiljke morajo uslužbenci pred odpravo žigosati, portirati in porazdeliti v predale po naslovnih krajih. To ni enostavno, ker ostro postavljene norme ne dopuščajo, da bi dellec dolgo premišljal, v kateri predal naj vložijo pošiljko, da bo prispela po najkrajši in najhitrejši poti na svoj cilj.

Sortiranje pošilk zahteva svojevrstno spretnost. Mešter sortiranja pošilk v ptujski ekspediciji je tov. Pinter Jurij. Na pamet ve, ob kateri železniški ali avtobusni progi leži ta ali ona pošta, ki jih je v naši državi že nad 2300. Znano mu je celo vsako zasele ali naselje v ptujskem okraju. Po zaslugi njegove sposobnosti so prišle na pravo mesto tudi takšne pošiljke, na katerih pošiljatelj niso navedeli naslovne pošte. Tov. Pinter je najstarejši član v ekspediciji, najmlajši pa je tov. Grabar Slavko iz Podvine. Edina ženska moč v ekspediciji je tov. Škrinjar Marjeta iz Ptujja. Ostali uslužbenci imajo več let službe in prihajajo na delo večinoma s podeželja. Najbolje prihaja tov. Cajnko Jože, ki je doma v Mezgovcih. O vsakem izmed članov tega kolektiva bi bilo mogoče posebej pisati, kako si pomagajo pri delu, o njih

Pričakujemo, da ob Novem letu ne bo naročnikov za nenoravno naročnino za 1949. leta.

Zaradi znatnega naraščanja števila stalnih naročnikov smo primorani zmanjšati pošiljke, ki jih prejemajo KZ. od 50 na 40 izvodov. Uprava.

hovil uspehih pa govorijo že gornje številke. Vsi člani kolektiva pošte Ptuj se zavedajo velike važnosti, ki jo ima služba ptj. zvez za graditev socializma v naši državi. Svojo službo opravljajo vsled tega z veliko vnemo in požrtvovalnostjo. Za 29. november je prejel kolektiv v znak priznanja za dosežene uspehe od OLO in Okrajnega sveta ZSJ diplomo s pohvalo in priznanjem za uspešno izvajanje planskih nalog. G. J.

Priroda in ljudje

KONEC ZGODBE O TRDOVRATNEM KROMPIRJU

Ameriški krompir ni hotel pri nas uspevati zato, ker so mu bili pomladni dnevi na severu predolgi. A s tem še ni bilo konec njegove zgodbe. Da bi ga rešili, so sklenili skrajšati dan. Na vrtu se lahko dan skrajša na preprost način. Ob gredah položijo tir. Na tir postavijo hišice na kolesih. Ko hočejo napraviti noč, pomaknejo hišice nad urede. Ko hočejo napraviti dan, jih spet odmaknejo z gred nazaj. Take »fotoperiodične hišice« sem imel priliko videti v Detskem selu na poskusni postaji Veezveznega inštituta za vzgojo rastlin. Kratki dan je krompirju pomagal. »Fotoperiodična hišica« mu je omogočila, da živi, pri nas v Leningradu prav tako življenje kakor v daljnem Čileju ali Peruju. Prav tako skrajšujemo dan tudi za druge »južnjake«, ki jim je potreben kratek dan. Imamo pa tudi take rastline, za katere dneva ne smemo skrajšati, ampak ga moramo podaljšati. Podaljšati dan pa je težavneje kakor skrajšati, kajti »nočno svetlobo« tu ni mogoče nadomestiti s katero koli drugo svetlobo, ampak jo je treba nadomestiti z enakovredno svetlobo. A tudi to smo že dosegli. Imamo že take svetilke, katerih svetloba je zelo blizu sončni svetlobi.

ZIVI ZEMLJEVID

Zivo fotografijo imamo — film. Zivega zemljevida še nimamo. Če pa bi ga imeli, bi videli na njem čudne reči. Pred našimi očmi bi se Amerika počasi snela s svojega mesta in odplula v smeri proti Aziji čez Veliki ocean. Plula ne bi zelo hitro, samo približno tri metre na leto. Če pa bi lahko to gibanje pospešili na zemljevidu, bi videli, da bi konec konca plula k Aziji, zadela ob njo t. strla in polomila njene vzhodne obale. In tedaj bi sestavili Amerika in Azija skupaj eno veliko azijsko-ameriško celino. Do tega bo nekoč prišlo, če je Wegenerjeva teorija o premikanju celin pravila. Na živem zemljevidu bi opazili, da morja niso nespremenljiva, da spreminjajo svoje oblike kakor voda na krožniku, ki ga tresemo. Morje bi naskakovalo kopnino in poplavljalo cele dežele, tvorilo vedno nove zaliva, morske ožine, otoke in zemeljske ožine. Takoj nato pa bi spet odkrivalo velikanske površine svojega dna. In še mnogo drugega bi videli. Z gora tekoče reke bi pred našimi očmi odnašale peščeno zrno za zrnom in tako razvekle ter odnesele gore v morje. Gore bi se polagoma vse bolj nižale, doline pa vse bolj širile. Gorovja bi se raztrgala v posamezne gore. Konec konca bi videli na mestu gorate dežele ravnino. Tedaj pa pa bi se iz globine morij dvignili nagubani skladovi novih gor in gorovij. Niti zemeljska skorja sama na tem oživelem zemljevidu ne bi bila nepremična. Posamezni njeni deli bi se dvigali, drugi pa usedali — kakor se pri tehtnici dviga ena skledica, kadar se druga niža.

Ponekod zemeljska skorja ne bi vzdružala take napetosti in bi počila; nastale bi razpoke in tedaj bi videli, kako pride do -otresa. Se hitreje bi se premikali pred našimi očmi gozdovi, stepe in pustinje. Gozd bi naskakoval tundro, stepe bi se pomikale na sever bežečemu gozdu za petami, pustinja bi naskakovala stepe. O tem gibanju gozdov, step in pustinj pripoveduje v eni svojih knjig učenjak Williams, član naše Akademije znanosti. Črno vejevje rek bi se na živem zemljevidu gibalo in raslo. V goratih krajih bi zdaj tu, zdaj tam nastajale nove reke. Včasih zadostuje ena nevihta, en sam silen naživ — pa se rodi reka. Pred našimi očmi bi se mlada reka dobila v zemlji žleb, si kopalja strugo tako, kakor gradil človek prekop. Videli bi, kako nastajajo na poti reke zavinkli tam, kjer mora reka obiti oviro, kjer naloži na pečino, in kako jo pečina odbije v istem kotu, v katerem je reka butnila vanjo. Jasno bi spoznali, da živi vsaka reka svoje, dogodovščine, boja in dela polno življenje. Dognali bi, da reke nikakor niso tako ločene med seboj, kakor je videti, kadar gledamo na navaden nepremičen zemljevid. Na živem zemljevidu bi se reke borile med seboj odjemale druga drugi pritoke in osvajale površje in porečje sosed. Včasih bi izšla premagana reka iz bitke skoraj brez vsakih pritokov kakor vojak, ki so mu odsekali roke in noge. Tako se je zgodilo nekoč z reko Maaso, ki ji je desne pritoke odvzel Ren, leva pa Selna. Razumeli bi, da pozna tudi reka mladost in starost. Največje reke, kakor na primer Mississippi, so bile nekdanji mladi, močni hudourniki. Hrumé in šumé je drvel nekdanji Mississippi nizdol. Krčl si je oot naorej, tako da je z odlomki skal bombardiral otvire, ki jih je srečal na poti. Sedaj pa stari Mississippi, ki je zrasel v velikana in se

zdebil, s trudem vleče svoje vode in se duši v napolnjenih, ki jih je sam nakopičil. Vedno višje je blato na njegovem dnu in vse bolj mu maši strugo. Reka nima moči, da bi poglajljala svoje dno, da bi se prebila dalje. Druga je ni v stanu napraviti kakor umakniti se brez boja ogniti se oviri v širokem zavinku na desno ali levo. Vedno bolj pogosto spreminja svojo strugo in zapušča za vselej mesta, ki so zrasla na njenih bregovih. In je ponekod pričajo ozka, dolga in zavita jezera, da je tu nekoč tekla reka Mississippi. Iz oblike jezera je razvidno, da je to košček reke, ki ga je izgubila pri svojem umiku. »Bicksby! Napnite ušesa pri »Prezidentskem otoku« in pri »Stari koki«... Voda oplakuje bregove in njihovih obrisi se nenehoma spreminjajo. Sedaj ne spozna več sipine nad točko šte. 401!« Tega ne piše o Mississippiju kak geolog ali hidrolog, ampak stari mornar-pilot in znameniti pisatelj Mark Twain — vse se spreminja v prirodi in bi se spreminjalo pred nami na živem zemljevidu, če bi ga imeli. Kaj pa človek? Ali bi ga lahko videli na živem zemljevidu? Človeka nikakor ne bi našli, četudi bi bil živi zemljevid tako velik kakor Rdeči trg v Moskvi. Merilo nam ne bi dovolilo, videti človeka. Opazili pa bi njegovo delo. Videli bi, kako se na mnogih mestih kodrasta volna z gorskih pobočij. To je človek iztrebil gozdove po gorah, to so njegove črede popasle pobočja do golega. Videli bi, kako se na mnogih mestih zemeljske površine razširja svetlozeta na barva, kako zaliva temnoorjava prostranstva step in vdira klinoma v temne pege gozdov. To je na zemljevidu nevidni človek obdelal in posejal nove površine.

Spočetka majhna polja sredi gozdov se širijo in spajajo z drugimi polji. In že so gozdovi samo še otočki sredi polji. Videli bi, kako človek ruši in gradi. Ne bi pa mogli odkriti reda in načrta v delu, ki ga je človek opravljal do današnjih dni. Tu so reke, ki so usahnile zato, ker je človek iztrebil gozdove na razvodjih in izkrčil ledine. Tu so peščene sipine v pustinji, ki jih je sprostil človek. Tako bi polagoma odkrivali vedno kaj novega na živem zemljevidu. Kar bilo prej videti slučajno in zagonetno — obrat reke v njenem toku, raztrgano gromovje, krivuljasta črta morške obale — bi sedaj razumeli kakor uganke, ki smo jo nenadoma rešili. Razumeli bi, zakaj je Volga na zemljevidu podobna velikemu drevesu ki ima pri vrhu mnogo vej, spodaj pa je skoraj brez njih. Koliko vejnatih pritokov, se izliva v Volgo na obeh straneh nad Saratovom, a kako malo pritokov ima v epodnem toku. To je zategadelj, ker naskakuje Volgo z jugovzhoda pustinja. Pri pogledu na živi zemljevid bi spoznali, zakaj vzhodne obale Amerike ustrezajo zahodnim obalam Afrike. Tam, kjer je v Ameriki izrez, je v Afriki štrla. Geofizik Wegener pravi, da se je Amerika nekoč odtrgala od Starega sveta kot velikanska gruda in odplula proti zahodu. Spoznali bi, da Veliki ocean ni zgolj ocean, ampak brazgotina, rana na telesu planeta, ki je po Pickingovi hipotezi nastala tedaj, ko se je luna odtrgala od zemlje in šla svojo pot. In okolnost, da teži Amerika na vzhod k Velikemu oceanu, bi se nam razjasnila: zemlja hoče po prelomu svojega oboda priti polagoma v ravnotežje. Ves svet bi nam bil drugačen, nov če bi lahko gledali tak živ zemljevid.